Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 23. maj 2024
(OR. en)

10183/24

RECH 243
COMPET 580

RESULTAT AF DRØFTELSERNE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
dato:	23. maj 2024
til:	delegationerne
Tidl. dok. nr.:	9329/1/24 REV 1
Vedr.:	Den efterfølgende evaluering af Horisont 2020 og fremtidsperspektiverne – Rådets konklusioner (godkendt den 23. maj 2024)

Vedlagt følger til delegationerne Rådets konklusioner om *den efterfølgende evaluering af Horisont 2020 og fremtidsperspektiverne*, som Rådet godkendte på 4026. samling den 23. maj 2024.

BILAG

RÅDETS KONKLUSIONER OM DEN EFTERFØLGENDE EVALUERING AF HORISONT 2020 OG FREMTIDSPERSPEKTIVERNE

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

SOM MINDER OM

– sine konklusioner af 27. maj 2016[1] om "RP7 og fremtidsperspektiver: investeringer i forskning og innovation med henblik på vækst, beskæftigelse og løsninger på samfundsmæssige udfordringer", som støtter de ambitiøse bestræbelser på forenkling, som Kommissionen har indledt, anerkender vigtigheden af at sikre, at rammeprogrammet (RP) er attraktivt og tilgængeligt, anerkender behovet for bedre koordinering af politiske dagsordener, anerkender, at der er behov for de seneste data, der skal være af tilstrækkelig høj kvalitet, for at vurdere de mere langsigtede virkninger af EU's FUI-rammeprogrammer, samtidig med at der tages højde for behovet for at minimere den administrative byrde for deltagerne, og opfordrer de relevante nationale og regionale myndigheder og Kommissionen til at øge den løftestangseffekt, som offentlige udgifter til forskning og udvikling (FoU) har på anden offentlig og privat finansiering af forskning og innovation (FoI), samt for at fremme offentligt-privat samarbejde,

– sine konklusioner af 1. december 2017[2] "Fra den foreløbige evaluering af Horisont 2020 hen imod det niende rammeprogram", hvori det understreges, at EU-merværdi skal være den afgørende drivkraft for udformningen og gennemførelsen af RP,

[1] 9527/16.
[2] 15320/17.

– sin henstilling af 19. november 2021[3] om "en pagt for forskning og innovation i Europa", hvori det foreslår et fælles sæt værdier og principper, som er centrale for det europæiske forskningsrum (EFR) og dets FoI-systemer, såsom stræben efter topkvalitet og inklusivitet som et princip for at nå EFR's fulde potentiale, hvori det henviser til betydningen af koordinering og sammenhæng mellem den europæiske dimension og nationale og regionale FoI-politikker og det overordnede ansvar for at øge den virkning, som viden har på samfundet, og hvori det på ny bekræfter investeringsmålet for forskning og udvikling på 3 % af Unionens BNP,

– sine konklusioner af 13. oktober 2022[4] om Den Europæiske Revisionsrets særberetning nr. 15/2022 om "Horisont 2020-foranstaltningerne til udvidelse af deltagerkredsen var godt udformet, men opnåelsen af bæredygtige forandringer vil hovedsagelig afhænge af de nationale myndigheders indsats" og sine konklusioner af 9. marts 2023[5] om Den Europæiske Revisionsrets særberetning nr. 23/2022 om "Synergier mellem Horisont 2020 og de europæiske struktur- og investeringsfonde – Det fulde potentiale er endnu ikke udnyttet", som påpeger betydningen af synergi mellem EU-programmer på den ene side og mellem europæiske, nationale og regionale niveauer på den anden side med henblik på at sikre en sammenhængende programmering og gennemførelse og mindske FoI-kløften,

1. SER MED TILFREDSHED PÅ rapporten fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om "Efterfølgende evaluering af Horisont 2020, EU's rammeprogram for forskning og innovation"[6], der blev offentliggjort den 29. januar 2024; NOTERER SIG, at flere af anbefalingerne i den efterfølgende evaluering behandles i Horisont Europa, og SER derfor FREM TIL Kommissionens rettidige rapportering om den foreløbige evaluering af Horisont Europa; BEKRÆFTER PÅ NY betydningen af et stærkt og stringent evidensgrundlag som grundlag for udformningen og gennemførelsen af rammeprogrammer;

---

3 13701/21.
4 13426/22.
5 7258/23.
6 5941/24 og 5941/24 ADD 2-4.

I. Grundprincipper

2. UNDERSTREGER, at rammeprogrammets overordnede mål – drevet af stræben efter topkvalitet for at skabe resultater til gavn for EU-borgerne – er at styrke EU's videnskabelige og teknologiske grundlag og samtidig fremme alle de forskningsaktiviteter, der anses for nødvendige for at bidrage til udformningen og gennemførelsen af relevante EU-politikker; BEMÆRKER, at rammeprogrammet dermed er afgørende for Unionens politiske prioriteter og politikprioriteter, herunder udviklingen af EFR med fri bevægelighed for forskere samt videnskabelig og teknologisk viden, hvilket i høj grad bidrager til Unionens konkurrenceevne og modstandsdygtighed;

3. UNDERSTREGER rammeprogrammets afgørende rolle som det centrale instrument på EU-plan til støtte for FoI og BEKRÆFTER PÅ NY rammeprogrammets merværdi med hensyn til at muliggøre FoI-aktiviteter, navnlig forskningssamarbejde, hvilket ikke ville have været muligt med andre midler eller finansieringskilder;

4. ANERKENDER evalueringens budskab om, at det for at nå disse mål og styrke Unionens konkurrenceevne, dens tiltrækningskraft for FoI-talent og dens evne til at mobilisere offentlige og private investeringer er nødvendigt med et tilstrækkeligt budget og stabilitet i rammeprogrammets gennemførelsesfase, uden at dette berører Unionens fremtidige FFR; UNDERSTREGER desuden, at dette kræver et stærkt og sammenkoblet europæisk FoI-system på EU-plan og på nationalt og regionalt plan, og MINDER OM, at EU's medlemsstater med en EU-investering på 2,22 % af BNP i 2022 fortsat er langt fra at nå målet på EU-plan om at investere 3 % af BNP om året i FoU;

II. Videnskabsrelateret virkning

5. SER MED TILFREDSHED PÅ den betydelige videnskabelige virkning, som Horisont 2020 har ført med sig, og som er drivkraften bag videnskabelige gennembrud og banebrydende fremskridt inden for videnskab og teknologi og dermed i høj grad bidrager til Unionens position som et globalt videnskabeligt kraftcenter; ANERKENDER navnlig de videnskabelige bidrag fra Det Europæiske Forskningsråd (EFR) og Marie Skłodowska-Curie-aktiviteterne (MSCA) som flagskibsinstrumenter og SER MED TILFREDSHED PÅ deres positive strukturerende virkning på forskernes videnskabelige kvalitet, uddannelse, karriereudvikling og arbejdsvilkår; OPFORDRER Kommissionen TIL yderligere at undersøge, hvordan disse instrumenters løftestangseffekt kan udvides til at omfatte videnskabelig topkvalitet og forbedrede færdigheder og karrierer for forskere i alle de organisationer, der deltager i rammeprogrammet;

6. NOTERER SIG, at Horisont 2020 dækkede hele FoI-værdikæden, og OPFORDRER Kommissionen TIL at tilstræbe en afbalanceret tilgang til finansieringsmulighederne mellem grundforskning og de sidste faser af den økonomiske eller samfundsmæssige udnyttelse af forskningsresultater, herunder skabe flere muligheder for forskningssamarbejde på lavere teknologiske modenhedsniveauer (TRL'er); FREMHÆVER vigtigheden af at investere i en stærk og bred videnbase og sikre en bred vifte af FoI-resultater på længere sigt og dermed styrke Unionens evne til at reagere hurtigt og effektivt på uforudsete kriser;

III. Samfundsrelateret virkning

7. NOTERER SIG Horisont 2020's betydelige bidrag til at håndtere centrale samfundsmæssige udfordringer i overensstemmelse med Unionens prioriteter og knyttet til verdensmålene for bæredygtig udvikling (SDG'erne); SER MED TILFREDSHED PÅ udviklingen – efter den foreløbige evaluering af Horisont 2020 – til en mere strategisk, tværfaglig og retningsgivende tilgang i forbindelse med programmet med henblik på at fremme FoI-aktiviteter, der har potentiale til at forandre sociale, økonomiske og miljømæssige systemer og øge Unionens modstandsdygtighed; NOTERER SIG, at Horisont 2020 ikke fuldt ud nåede sit budgetmål for klimaspecifikke emner;

8. UNDERSTREGER, at for at udnytte det fulde potentiale af investeringer i FoI på alle niveauer kræver denne tilgang et koordineret engagement og tidlig inddragelse af medlemsstaterne og høring af alle interessenter i forbindelse med fastsættelsen og den fælles udformning af de tematiske FoI-prioriteter; FREMHÆVER værdien af en bottom-up-tilgang, der er mindre præskriptiv inden for de tematiske prioriteter, og som udnytter det fulde potentiale i forskernes kreativitet til at håndtere disse; OPFORDRER Kommissionen TIL fortsat at kombinere relevante bidrag fra alle programdele for at gøre det muligt at forfølge fælles mål og øge virkningen på centrale områder, således som det blev påbegyndt med tilgangen med fokusområder; MINDER OM den vigtige rolle, som FoI-resultater spiller i den politiske beslutningsproces, og TILSKYNDER Kommissionen TIL at optimere tilbagemeldingerne til politikken fra rammeprogrammets projekter;

9. ANERKENDER, at integrationen af samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber steg i løbet af programmets levetid, og at kvaliteten af integrationen af samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber i projekter blev forbedret, men BEKLAGER den ulige anvendelse af samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber på tværs af programdele samt i deres kvalitative integration i projekter; UNDERSTREGER vigtigheden af at medtage et samfundsmæssigt perspektiv på forskningsaktiviteter og teknologisk udvikling og skabe bedre muligheder for industriel og samfundsmæssig værdiskabelse; OPFORDRER Kommissionen TIL at forbedre tilstrækkeligheden af samfundsmæssige hensyn yderligere allerede i udarbejdelsen af alle arbejdsprogrammer og ved at evaluere dem mere stringent i projektforslag, hvor det er relevant;

IV. Økonomisk virkning

10. ANERKENDER programmets bredere økonomiske virkning, ikke kun ved at stimulere beskæftigelsen og den økonomiske vækst som følge af investeringer i FoI og overførsel af viden til samfundet og markedet, men også ved at mobilisere offentlige og private investeringer og øge de involverede virksomheders produktivitet; UNDERSTREGER behovet for yderligere at fremme og støtte private investeringer gennem RP; NOTERER SIG, at hver euro, der investeres i Horisont 2020, vil have en værdi af fem euro for EU-borgerne i 2040; SER MED TILFREDSHED PÅ den øgede indsats for at styrke Unionens FoI-resultater;

11. UDTRYKKER TILFREDSHED MED indførelsen af pilotprojektet vedrørende Det Europæiske Innovationsråd (EIC) i Horisont 2020, hvilket indleder oprettelsen af en kvikskranke for innovationsforanstaltninger; BEKRÆFTER PÅ NY, at det er nødvendigt, at medlemsstaterne og Kommissionen fortsat støtter alle former for innovation, herunder banebrydende innovations- og teknologipotentiale i hele Europa, og bestræbelserne på at styrke det europæiske venturekapitalmarked, der letter grænseoverskridende investeringer og øger den tilgængelige risikokapital til innovation, herunder opskalering af nye teknologier; OPFORDRER Kommissionen TIL yderligere at uddybe synergierne mellem relevante innovationsinstrumenter og - programmer, såsom at øge komplementariteten mellem Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT) og EIC til støtte for innovation, og TIL at vurdere mulighederne for at undgå overlapning af instrumenter;

12. UNDERSTREGER, at der trods de enorme brugbare resultater af Horisont 2020-projekter er behov for en større indsats for at øge den effektive anvendelse fra slutbrugernes, herunder de politiske beslutningstageres, side; ANERKENDER Kommissionens bestræbelser på at indføre EU-dækkende støttetjenester og - værktøjer til udnyttelse og formidling for at forbedre resultaternes synlighed og anvendelighed, men OPFORDRER INDTRÆNGENDE Kommissionen TIL fortsat at forbedre og udvide disse værktøjer og tjenester og undersøge yderligere måder, hvorpå støttemodtagerne kan støttes i at forbedre deres kapacitet og færdigheder inden for vidensudnyttelse og kommunikation;

13. FREMHÆVER merværdien af tidlig inddragelse af slutbrugere eller deres synsvinkler i udformningen af relevante FoI-projekter og deres struktur; SER MED TILFREDSHED PÅ det øgede antal nytilkomne, der tiltrækkes af Horisont 2020 fra forskellige sektorer, videnskabelige discipliner og lande, og OPFORDRER Kommissionen TIL fortsat at lette deltagelsen af nye enheder fra hele Unionen, som kan tilføre merværdi med hensyn til at styrke vidensdannelse og - udnyttelse, navnlig SMV'er;

V. Synergier

14. ANERKENDER de fremskridt, der er gjort med hensyn til at fremme synergier mellem Horisont 2020 og andre EU-programmer og - fonde; NOTERER SIG, at der inden for rammerne af Horisont 2020 er gjort fremskridt med gennemførelsen af forudgående synergier og alternativ finansiering, men at det har vist sig, at der er behov for forbedringer for så vidt angår efterfølgende synergier og supplerende finansiering fra EU-kilder og nationale, regionale og private kilder; ANERKENDER, at partnerskaber kan tilskynde til synergier mellem national finansiering og EU-finansiering og styrke vidensdannelse og - udnyttelse; ANBEFALER, at der etableres mere effektive veje inden for rammeprogrammet mellem relevante sektorspecifikke EU-programmer og til nationale og regionale programmer med henblik på forbedring eller opskalering af forsknings- og innovationsresultater, der genereres af aktioner under rammeprogrammet, for at fremme udnyttelsen og udbredelsen heraf; OPFORDRER Kommissionen og medlemsstaterne TIL at undersøge, hvordan anvendelsesområdet for og anvendelsen af kvalitetsmærket "Seal of Excellence" kan udvides, og TIL at øge bevidstheden om denne mulighed;

15. OPFORDRER Kommissionen TIL sammen med medlemsstaterne at udvikle en overordnet vision for det europæiske, nationale og regionale FoI-finansieringslandskab, der fører til forenkling og en mere koordineret tilgang gennem udformning af programmerne og bedre forbindelse mellem alle dele, og derved øge komplementariteten, sammenhængen, mindske fragmenteringen og maksimere den yderligere udbredelse af FoI-resultater; OPFORDRER Kommissionen og medlemsstaterne TIL at styrke samarbejdet mellem de organer, der er involveret i forvaltningen af relevante FoI-relaterede programmer på EU-plan, nationalt plan og regionalt plan, herunder samhørighedspolitikkens programmer og rammeprogrammet; OPFORDRER Kommissionen TIL fortsat at investere i at skabe bevidsthed hos finansieringsorganer og ansøgere om de brugbare resultater af rammeprogrammet samt opfølgningsmuligheder på tværs af programmer og på forskellige stadier af FoI-processen;

VI. Støtte til EFR

16. SER MED TILFREDSHED PÅ målene for og resultaterne af den del af Horisont 2020, der vedrører "Videnskab med og for samfundet", og OPFORDRER Kommissionen og medlemsstaterne TIL bedre at tilpasse rammeprogrammet til EFR's politikramme med henblik på at forbedre deres relevans med hensyn til at etablere et indre marked uden grænser for FoI i hele Europa;

17. SER MED TILFREDSHED PÅ de forbedringer, der er foretaget i retning af kønsbalance i Horisont 2020, men MENER, at kvinders deltagelse, herunder i projektkoordinering, i programmet bør styrkes; OPFORDRER Kommissionen TIL yderligere at analysere årsagerne til ubalancer og til at undersøge stærkere supplerende foranstaltninger til støtte for kvindelige forskere, evaluatorer, iværksættere og innovatorer og ANBEFALER, at der fortsat fokuseres på at integrere kønsdimensionen i forsknings- og innovationsindhold og støtte integrationen af ligestilling mellem kønnene;

18. FREMHÆVER den udvikling, opgradering og forbedrede tilgængelighed af forsknings- og teknologiinfrastrukturer, der er gennemført i Horisont 2020, og som styrker forskningssamarbejde, muliggør avancerede videnskabelige fremskridt og sikrer afprøvning af innovationer; ANBEFALER, at medlemsstaterne og Kommissionen letter adgangen til forskningsinfrastrukturer, herunder til forskningssamarbejde, og skaber større synergier mellem EU's, nationale og regionale finansieringsprogrammer for forskningsinfrastrukturer for at sikre, at deres drift er bæredygtig i overensstemmelse med ESFRI's arbejde og anbefalinger;

19. UDTRYKKER TILFREDSHED MED de fremskridt, der er gjort med at integrere principperne og kravene om åben adgang i Horisont 2020, udviklingen af publikationsplatformen Open Research Europe (ORE) med åben adgang og oprettelsen af den europæiske åbne videnskabscloud (EOSC), hvilket bidrager til øget udbredelse af viden; ANBEFALER yderligere styring af data, der er søgbare, tilgængelige, interoperable og genanvendelige (FAIR-data), på tværs af discipliner og programdele og skabelse af incitamenter hertil;

20. MINDER OM, at Horisont 2020's åbenhed over for internationalt FoI-samarbejde er afgørende for at styrke EU's topkvalitet og tiltrækningskraft, tackle globale udfordringer og støtte Unionens udenrigs- og udviklingspolitiske mål; OPFORDRER Kommissionen TIL at styrke det internationale samarbejde i overensstemmelse med principperne og værdierne for internationalt samarbejde inden for FoI samt EU's strategiske autonomi og samtidig bevare en åben økonomi og under hensyntagen til den skiftende geopolitiske kontekst ved at afveje åbenhed og frihed for så vidt angår videnskabelig forskning med behovet for at øge forskningssikkerheden;

VII. Udvidelse af deltagerkredsen

21. NOTERER SIG den moderate stigning i deltagelsesprocenten og i EU's bidragsandel til de lande, der er omfattet af initiativet om udvidelse af deltagerkredsen, i Horisont 2020 og de fortsatte forskelle mellem lande, der er omfattet af initiativet om udvidelse af deltagerkredsen, og lande, der ikke er omfattet af initiativet; MINDER OM Revisionsrettens konklusion om, at reelle bæredygtige forandringer kræver løbende nationale investeringer og målrettede reformer i de nationale FoI-systemer; OPFORDRER indtrængende Kommissionen TIL at vurdere og fremlægge virkningen og effektiviteten af de gennemførte udvidelsesforanstaltninger under hensyntagen til de forskellige grundlæggende årsager til FoI-kløften; ANERKENDER, at der var færre nytilkomne blandt støttemodtagerne inden for "Udbredelse af topkvalitet og udvidelse af deltagerkredsen" sammenlignet med de andre programdele; FREMHÆVER samtidig betydelige forskelle mellem de lande, der er omfattet af initiativet om udvidelse af deltagerkredsen, både med hensyn til deltagelse og succesrater, og OPFORDRER i denne forbindelse Kommissionen TIL at vurdere og fremlægge virkningen af forskellige muligheder med henblik på en mere effektiv tilgang, herunder skræddersyede tiltag, der tager hensyn til de identificerede grundlæggende årsager og bidrager til at lukke FoI-kløften;

22. FREMHÆVER, at partnerskaber med højeffektive institutioner, der muliggøres af udvidelsesforanstaltninger, bidrog afgørende til kvaliteten af forskningen i lande, der er omfattet af initiativet om udvidelse af deltagerkredsen, og OPFORDRER Kommissionen TIL at styrke foranstaltninger, der støtter åbningen af forskernetværk og skaber netværksmuligheder, navnlig for forskere i begyndelsen af deres karriere; OPFORDRER Kommissionen TIL at undersøge muligheden for en bredere anvendelse af synergetiske og samarbejdsorienterede tilgange til kapacitetsopbygning samt til at udvide støtteforanstaltningerne med henblik herpå;

VIII. Gennemførelse

23. NOTERER SIG med beklagelse, at flere dele af programmet led under betydelig overtegning og dermed resulterede i et alvorligt tab af indsats og ressourcer for ansøgerne; OPFORDRER Kommissionen TIL fortsat at undersøge nye tilgange til håndtering af overtegning samt de lave succesrater, fortsætte forenklingsbestræbelserne og mindske de administrative omkostninger for ansøgere og støttemodtagere; NOTERER SIG, at næsten tre fjerdedele af de forslag, som uafhængige eksperter anså for at være af høj kvalitet, ikke kunne finansieres; UDTRYKKER TILFREDSHED MED pilotprojektet om foranstaltninger, der har til formål at gøre programmet mere effektivt eller mindre komplekst, og OPFORDRER Kommissionen TIL at undersøge yderligere muligheder for at mindske fejlprocenterne i aktionsudgifter og personaleomkostninger inden for støttede tiltag; UNDERSTREGER, at der er behov for en gennemsigtig og rettidig evaluering af pilotprojekter under hensyntagen til feedback fra støttemodtagere og interessenter, inden ændringerne gennemføres mere bredt; FREMHÆVER samtidig betydningen af, at reglerne for deltagelse forbliver så stabile som muligt, og at der er behov for vejledninger for ansøgere og støttemodtagere;

24. NOTERER SIG, at det uforholdsmæssig store antal instrumenter i programmet, herunder det komplekse partnerskabslandskab, generelt gør det vanskeligt for ansøgerne at navigere og få adgang trods betydelige forbedringer, f.eks. finansierings- og udbudsportalen; OPFORDRER Kommissionen TIL at undersøge merværdien af hvert enkelt instrument og TIL at standse eller omlægge dem, der underpræsterer eller overlapper; ANERKENDER de nationale kontaktpunkters afgørende rolle med hensyn til at vejlede og støtte ansøgere og OPFORDRER medlemsstaterne og Kommissionen TIL yderligere at styrke deres roller og praksis og TIL desuden at støtte organisatorisk forskningsforvaltning og - kapacitet;

IX. Overvågning

25. UDTRYKKER TILFREDSHED MED den øgede opmærksomhed på at vurdere resultaterne og virkningerne af Horisont 2020, men NOTERER SIG med beklagelse, at overvågningsordningerne i Horisont 2020 havde et for snævert anvendelsesområde, hovedsagelig i betragtning af økonomiske og samfundsmæssige virkninger, tværgående spørgsmål – navnlig samfundsvidenskab og humanistiske videnskaber samt køn – og politiske prioriteter – såsom klimaindsatsen – og i forbindelse med vurderingen af løftestangseffekterne for de organisatoriske FoI-ændringer blandt støttemodtagerne; OPFORDRER derfor Kommissionen TIL fortsat at vurdere programmets langsigtede virkninger i fremtidige evalueringer, TIL at forbedre dataindsamlingen og datakvaliteten under hele programmet og TIL yderligere at udvikle innovative metoder, relevante indikatorer og realistiske mål for at optimere overvågningen.